

UDRUŽENJE UMJETNIKA “ZEMLJA”

PROGRAM

I Ideološka baza

Cilj (svrha) Zemlje: Nezavisnost našeg likovnog izraza. Sredstvo da se to postigne:

1. Borba protiv kurseva iz inostranstva, impresionizma, neoklasicizma itd.
2. Dizanje likovnog nivoa tj. borba protiv diletantizma.
3. Borba protiv lar-pur-lara. (Umjetnost mora odražavati milje i odgovarati suvremenim vitalnim potrebama.)

II Radna baza

1. Popularizacija umjetnosti (izložbe, kružoci, predavanja, štampa).
2. Intenzivni kontakt s inozemstvom (izložbe komparativne ovdje i vani, revija).
3. Rad s intelektualnim grupama koje su paralelno ideološki orijentirane.

* Program Udruženja umjetnika “Zemlja” usvojen je 22. svibnja 1929. godine. Zamisao o osnivanju grupe istomišljenika s jasnim umjetničkim programom začeta je u razdoblju između 1926. i 1928. godine na relaciji Pariz – Zagreb. Prva sjednica privremenoga osnivačkoga odbora, na kojoj je i usvojen naziv “Udruženje umjetnika Zemlja” održana je početkom 1929. godine po povratku u domovinu Krste Hegedušića, idejnoga začetnika grupe. Konstituirajućoj skupštini su prisustvovali umjetnici: slikari - K. Hegedušić, O. Mujadžić, O. Postružnik, K. Ružička i I. Tabaković, kipari - A. Augustinčić i F. Kršinić te D. Ibler kao jedini arhitekt udruženja, koji je bio izabran i za predsjednika koju dužnost je obnašao tijekom čitavog djelovanja grupe. Vidi: Ulrich Conrads, *Programi i manifesti arhitekture XX. stoljeća*, ur. Krešimir Rogina, Nakladništvo Udruženja hrvatskih arhitekata, izvori / xxvii, Zagreb, 1997. (*zahvaljujem Tomislavu Premertlu, članu uredničkog odbora Biblioteke Psefizma – Udruženja hrvatskih arhitekata, na savjetima i preporuci u iznenađnom telefonskom razgovoru u subotu 31. listopada u 20h 35min., vezanim uz citiranje dijelova knjige “Programi i manifesti...” vezanim uz “Zemlju”, ur. izjava*); *Kritička retrospektiva “Zemlja”*, dokumentacija: Ivanka Reberski, katalog izložbe, str. 189 – 195, Zagreb, 8. V. – 8. VI. 1971.; Zrinka Paladino, *Arhitekt Lavoslav Horvat i “Udruženje umjetnika Zemlja”*, Prostor: časopis za arhitekturu i urbanizam, Arhitektonski fakultet, str. 167-169, vol. 14., no.2 (32), Zagreb, 2006.

** Naslovi – Program Udruženja umjetnika “Zemlja”, katalog prve izložbe 1929. godine Udruženje umjetnika “Zemlja”, kritički prikaz prve izložbe “Zemlje” Slavka Batušića, objavljuju se uz 80. obljetnicu Udruženja 1929.-2009., priredili Draženka Jalšić Ernečić i Dražen Ernečić.

* Katalog I. izložbe udruženja "Zemlja", Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Zagreb. Zahvaljujem Dariji Alujević na susretljivosti i informacijama vezanim uz "Zemlju" (urednik.).

** Još je na konstituirajućoj skupštini udruženja "Zemlja", održanoj u atelijeru Drage Iblera na Akademiji likovnih umjetnosti, u veljači 1929. godine usvojen Pravilnik i Odluka o održavanju Prve izložbe. Tijekom šestogodišnjeg djelovanja organizirano je šest samostalnih izložbi u Zagrebu, Parizu, Beogradu i gostovanje u Sofiji. Članovi udruženja su istodobno, pojedinačno ili skupno sudjelovali i na brojnim izložbama u zemlji i svijetu – Barceloni 1929., Londonu i Ljubljani 1930. godine. *I. izložba udruženja "Zemlja" održana je u studenome 1929. godine u zagrebačkome Salonu Ulrich. Odlukom Udruženja izlagali su samo članovi – sedam slikara, dva kipara i arhitekt Drago Ibler – autor Manifesta Udruženja otisnutoga na naslovnici kataloga.* Manifest je u cijelosti odražavao ljevičarsku ideologiju koja je prožimala Udruženje. Vidi: Ulrich Conrads, *Programi i manifesti arhitekture XX. stoljeća*, ur. Krešimir Rogina, Nakladništvo Udruženja hrvatskih arhitekata, izvori / xxvii, Zagreb, 1997.; *Kritička retrospektiva "Zemlja"*, dokumentacija: Ivanka Reberski, katalog izložbe, str. 189 – 195, Zagreb, 8. V. – 8. VI. 1971.; Zrinka Paladino, *Arhitekt Lavoslav Horvat i "Udruženje umjetnika Zemlja"*, Prostor: časopis za arhitekturu i urbanizam, Arhitektonski fakultet, str. 167-169, vol. 14., no.2 (32), Zagreb, 2006.